

Research Article

การศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาเชิงอัตชีวประวัติของชายรักชาย
กรณีศึกษาชายผู้ใช้กิจกรรมทางเพศและสารเสพติดในการสร้างมิตรภาพและเครือข่าย

MSDA AUTO ETHNOGRAPHY: A STUDY OF MEN WHO HAVE SEX AND USE DRUGS TO BUILD CAMARADERIE AND NETWORKS WITH ONE ANOTHER.

เบญจรงค์ ธีระพลิกะ*
นักวิจัยอิสระ

Benjarong Tirapalik*
Independent Researcher

*E-mail: Tirapalikab@gmail.com

Received: 2021-08-30

Revised: 2021-10-05

Accepted: 2021-10-06

บทคัดย่อ

ผู้วิจัยมีความประทับใจกับวิถีชีวิตแบบชาติพันธุ์วรรณนา รวมทั้งการประยุกต์ใช้งานวิจัยทางชาติพันธุ์วิทยา เมื่อเริ่มอ่านเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัยทางชาติพันธุ์วิทยา หลังจากศึกษาวิถีวิทยานี้มาระยะหนึ่งแล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีนี้ในการศึกษาประเด็นชายรักชายผู้ใช้ทวิตเตอร์เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2559 รวมถึงพัฒนาวิธีการนี้สำหรับวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอกอีกด้วย ผู้วิจัยค้นพบประเด็นที่น่าสนใจจำนวนมากหลังจากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งหนึ่งในนั้นคือประเด็นที่กลุ่มชายรักชาย ซึ่งบางกลุ่มมักใช้กิจกรรมทางเพศและใช้สารเสพติดเพื่อสร้างมิตรภาพและเครือข่ายระหว่างกัน เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์นี้ให้มากขึ้น วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของชายรักชายต่อสารเสพติด และใช้สารเสพติดเพื่อสร้างชุมชนอย่างไร นักวิจัยต้องการเจาะลึกลงไปในแนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาเชิงอัตชีวประวัติ บทความนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน ประกอบด้วย 1) ญาณวิทยาของชาติพันธุ์วรรณนาเชิงอัตชีวประวัติ ซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีอื่น ๆ ในการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกและจำเป็นต้องใช้ทักษะของนักวิจัยในการวิเคราะห์ภาษาและเนื้อหาที่พบในพื้นที่ศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน 2) กรณีศึกษาชายรักชายที่มีเพศสัมพันธ์และใช้สารเสพติดเพื่อสร้างมิตรภาพ

และเครือข่ายระหว่างกัน จากผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวนสามคน ผลการวิจัยถูกนำเสนอต่อผู้อ่านเพื่อให้พวกเขา
รู้สึกทราบว่าพวกเขาอยู่ที่นี่ จากผลการวิจัยพบว่าสารเสพติดในชุมชนผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นมากกว่า
สารอันตรายที่ปรากฏอยู่ตามหน้าสื่อสารมวลชนต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม มันเป็นทุนเชิงสัญลักษณ์ในการ
พัฒนาปฏิสัมพันธ์และมีมิตรภาพระหว่างบุคคล

คำสำคัญ: งานชาติพันธุ์วรรณา ชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติ ชายรักชาย สารเสพติด

ABSTRACT

The researcher was impressed with the application of ethnographic research when he started reading academic papers related to ethnographic methodology. After studying it for some time, this method has been used to study the issue of MSM in Twitter users for various purposes since 2016, including to develop this methodology for my Ph.D. thesis. After the field study, the researchers discovered numerous intriguing concerns, one of which was MSM utilizing sexual activity and substance misuse to build camaraderie and networks. To further comprehend the phenomena, the objective of this study was to examine the attitudes and feelings of MSM towards substance abuse and how to build an MSDA community. the researcher wanted to go deeper into the notion of autoethnography. This paper is divided into two sections: 1) Auto ethnography's epistemology. Which are more powerful than other techniques of obtaining in-depth information and need the skill of researchers to analyze the language and content found in the study area to acquire correct and full data. 2) Case studies of MSDA men who have sex and use drugs to build camaraderie and networks between them. From three participants in the study, the results are presented to the reader to make them feel as if they are there. According to the findings, drugs in the research participant community were more than just dangerous substances things can be seen on the pages of many media. It is, nevertheless, a symbolic capital in the development of interpersonal interactions and connections.

Keywords: Ethnography, Autoethnography, MSDA, Narcotic

บทนำ

ญาณวิทยาของชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติ

การศึกษาชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติ (autoethnography) เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ผู้เขียนใช้การไตร่ตรอง สำรวจ ประวัติส่วนตัวหรือประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยที่เกิดขึ้นในสนามวิจัยในขณะลงพื้นที่เก็บข้อมูล แล้วเชื่อมโยงเรื่องราวที่เกี่ยวกับอัตชีวประวัติเข้ากับ ความหมายหรือความเข้าใจทางวัฒนธรรม การเมือง และสังคมในวงกว้าง (Ellis, 2004; Hughes & Pennington, 2016) รวมทั้งอาศัยรูปแบบการเขียน ที่สะท้อนจากตนเอง ซึ่งใช้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น การศึกษาการสื่อสาร การศึกษา วรรณกรรม มานุษยวิทยา สังคมสงเคราะห์ สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์ จิตวิทยา เทววิทยาและการศึกษา ศาสนา การบริหารธุรกิจ การพยาบาล และ ภาพยนตร์

โดยที่ Mills et al. (2009) อธิบายไว้ว่า การศึกษาชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติเป็น รูปแบบหรือวิธีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต และการตรวจสอบแบบสะท้อนกลับในบริบท ของพื้นที่ บุคคลในการวิจัย ร่วมกับการเขียน เชิงชาติพันธุ์วิทยา อีกทั้ง Ellis (2004) นักชาติพันธุ์ วรรณาเชิงอัตชีวประวัติ ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็น “การวิจัย การเขียน เรื่องราว และวิธีการ ที่เชื่อมโยงอัตชีวประวัติส่วนบุคคลเข้ากับวัฒนธรรม สังคม และการเมือง” อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ยังไม่มีการนิยามความหมายของการศึกษาชาติพันธุ์ วรรณาเชิงอัตชีวประวัติ ได้อย่างครบถ้วนหรือสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่นการศึกษาในปี 1970 ถูกกำหนดว่าเป็น

“insider ethnography” หมายถึง การศึกษา วัฒนธรรมภายในของกลุ่มที่นักวิจัยสนใจและ เป็นสมาชิก (Hayano, 1979) และเขียนรายงาน ทางวิจัยให้ออกมาในรูปแบบของงานชาติพันธุ์นิพนธ์

Adams, Jones และ Ellis (2017) กล่าวว่า การศึกษาชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติเป็นวิธี การวิจัยที่ใช้ประสบการณ์ส่วนตัวของนักวิจัย เพื่ออธิบาย วิเคราะห์ความเชื่อ การปฏิบัติ ประสบการณ์ ทางวัฒนธรรม ซึ่งให้ความสำคัญกับมิตรภาพ ระหว่างนักวิจัยกับผู้เข้าร่วมวิจัยหรือชุมชนนั้น ๆ จากตัวอย่างคำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้คน กำลังค้นหาว่าในปัจจุบันมนุษย์จะอย่างไร ใช้ชีวิต อย่างไร มีความหมายในการต่อสู้ดิ้นรนอย่างไร อันเนื่องมาจากในปัจจุบัน สังคม ชีวิตระดับ ปัจเจกบุคคลนั้นยุ่งเหยิงไม่แน่นอน และเมื่อนักวิจัย พิจารณาที่จะค้นคว้าเกี่ยวกับชีวิตทางสังคม นักวิจัยเองจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสรรหา วิธีการวิจัยที่เข้ากับ ความยุ่งเหยิง ความวุ่นวาย ความไม่แน่นอน เพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามต่าง ๆ อย่างสุด ความสามารถ” (Adams, Holman Jones, & Ellis, 2015)

โดยนักวิจัยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจบริบท ของชุมชนหรือปัจเจกบุคคลนั้น ๆ อย่างมาก เพื่อสะดวกในการนำเสนอผลการวิจัย การตีความ และการยืนยันผลการศึกษาในฐานะผู้อ่าน ในปรากฏการณ์ และนำเสนอปรากฏการณ์ให้ผู้อ่าน เข้าใจและรู้สึกเหมือนผู้อ่านอยู่ในสถานการณ์ นั้น ๆ แทนการนำเสนอเพียงภาพตัวแทน ซึ่งเป็น ที่นิยมในการนำเสนองานวิจัยเชิงคุณภาพทั่วไป ในปัจจุบัน

จากความหมายข้างต้นแสดงให้เห็นว่า วิธีวิทยาแบบการศึกษาชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติ เป็นวิธีการแสวงหาความรู้ที่พยายามศึกษาระดับปัจเจกบุคคล ไปยังชุมชนแวดล้อมของปัจเจกนั้น ๆ โดยอาศัยการตีความของผู้วิจัยอิงกับประสบการณ์ในชุมชนนั้น ซึ่งมาจากการฝังตัว การสอบถาม การสังเกตการณ์ การทดลอง เป็นคนในประเด็นที่สนใจไม่ว่าจะอยู่ในระดับความเข้มข้นระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง

อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้ได้รับความนิยมและยอมรับน้อยในฐานะศาสตร์ที่พยายามแสวงหาความรู้และความจริงในกระบวนการค้นในการแสวงหาความรู้จากสำนักประจักษ์นิยม สำนักสังคมนิยม หากจะอธิบายถึงคำว่า ญาณวิทยา (Epistemology) อาจกล่าวได้ว่า การศึกษารวมชาติของความรู้ การให้เหตุผลสนับสนุน (justification) และความเป็นเหตุเป็นผลของความเชื่อ (rationality of belief) (Steup, 2005) ซึ่งใจความสำคัญจากตัวอย่างความหมายนั้นมักให้ความสำคัญของ “เป็นเหตุเป็นผล” และ “หลักฐานเชิงประจักษ์” ซึ่งจะให้ความรู้ที่ได้นั้นมีที่น่าเชื่อถือและอาจเรียกว่าถูกต้องในทัศนะของสำนักประจักษ์นิยม หรือสำนักสังคมนิยม ที่มีแก่นหลักของการศึกษาอยู่ที่โดยเชื่อว่าระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์นั้นเป็นแนวทางการหาความรู้ที่สมเหตุสมผลและเป็นวัตถุวิสัยมากที่สุดในการศึกษาโลกความจริงที่เป็นอยู่ (Santhitiwanich, 2014)

อย่างไรก็ดี หากมองถึงญาณวิทยาของการศึกษาชาติพันธุ์วรรณา ที่อธิบายว่า การศึกษาในทัศนะของการศึกษาชาติพันธุ์วรรณาหรือชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติจำเป็นที่จะต้องอาศัย

อัตวิสัย รวมทั้งอคติทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่ได้จากสนามวิจัย (field work) เพราะตัวของนักวิจัยนั้นเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาอย่างมาก โดย Ellis (2004) ชี้ว่า “นักวิจัยเองเป็นส่วนหนึ่งของปรากฏการณ์นั้น ๆ เอง” เพราะนักวิจัยหรือการศึกษาชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจบริบททางสังคมที่กำลังศึกษา รวมทั้งตัวของนักวิจัยเองยังทำหน้าที่ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ทั้งหมดของพวกเขาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมนั้นด้วยการแสดงอารมณ์และความคิดทุกอย่างให้ผู้อ่านเห็น นี่เป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับวิธีการวิจัยการทดสอบสมมติฐานแบบทั่วไปที่ขับเคลื่อนด้วยทฤษฎีซึ่งมีพื้นฐานมาจากญาณวิทยาแบบประจักษ์นิยม

ในแง่นี้ Ellingson and Ellis (2008) มองว่าการศึกษาชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติเป็นการประกอบสร้างทางสังคมประเภทหนึ่ง ที่ปฏิเสธความขัดแย้งแบบคู่ตรงข้ามที่สำนักประจักษ์นิยมให้ความเชื่อถือ กล่าวคือมีฝ่ายบวก ฝ่ายลบเป็นผล ไม่เป็นผลเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันปัญหานี้หยั่งรากลิกระหว่างผู้วิจัยกับการวิจัย

จากคำนิยามข้างต้น แสดงให้เห็นว่าวิธีวิทยาแบบชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัตินั้นมีข้อดีหลายประการของการผสมผสานทั้งความจริง ความรู้ ประสบการณ์ของชุมชน พื้นที่ในการวิจัยที่ผู้อ่านหรือสังคมอื่น ๆ ไม่สามารถเข้าถึงให้เข้าถึงได้มากกว่าการสะท้อนเพียงภาพตัวแทนหรือภาพตีความแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น (Visetpricha, 2017; Tirapalika, 2020)

การนำเสนอภาพตัวแทนนั้น ๆ ให้กับผู้เข้าร่วมวิจัยไม่ว่าจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มชุมชน

ที่ศึกษา ประเด็นนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจ เห็นความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อสังคม จึงตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการนำเสนอข้อเท็จจริงแทนที่การนำเสนอเพียงภาพตัวแทน อัตลักษณ์ หรือกรอบในการนำเสนอเท่านั้น ด้วยเหตุที่การนำเสนอเพียงแค่ภาพตัวแทนอาจทำให้เชื่อได้ว่าอาจเกิดจากทัศนคติของผู้วิจัยในการตีกรอบ ให้ภาพแทนอัตลักษณ์ซึ่งเป็นทัศนคติส่วนบุคคล หรือในอีกแง่หนึ่งเกิดขึ้นจากสภาวะประสบการณ์ของผู้วิจัยที่อาจมีความผิดพลาดได้ในบางกรณีที่ผู้วิจัยอาจไม่ได้ลึกซึ้งในประเด็นหรือชุมชนที่ศึกษา แทนที่จะนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งภาพตัวแทนหรือกรอบที่ผู้วิจัยบางคนนำเสนอออกมาให้สังคมรับรู้

ดังนั้น นักชาติพันธุ์วิทยาจึงมักจะปฏิเสธแนวคิดของการวิจัยทางสังคมว่าเป็นความรู้ที่เป็นกลาง รวมทั้งจะเป็นกลางก็ต่อเมื่อต้องผ่านวิธีการทางวิทยาศาสตร์ อันเนื่องมาจากนักชาติพันธุ์วิทยาเชื่อว่าการศึกษาที่สำคัญไม่ควรที่จะต้องแยกความจริง ความรู้ ทัศนคติ อคติ ออกจากกัน ด้วยความรู้แบบวิทยาศาสตร์กดทับ (Ellingson & Ellis, 2008) สอดคล้องกับความคิดของ Morley (1986) ที่เชื่อว่า หากผู้วิจัยอยากเข้าใจประเด็นใดก็ตาม หากถามคำถามนั้น ผู้ให้ข้อมูลอาจให้ข้อมูลไม่จริงทั้งหมดหรือจริงทั้งหมดก็ได้ แต่อย่างน้อยข้อมูลนั้นก็ผ่านการตอบสนองด้วยกระบวนการคิดด้วยสมองที่ประกอบกับทัศนคติ ความเชื่อ การเล่าเรื่อง ผ่านวาทะ ส่งผลให้คำตอบดังกล่าวถือว่ามีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาศึกษาตีความต่อได้ จากความคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าทัศนคติของผู้ใช้สื่อเองก็มีผลต่อการศึกษา เพราะทัศนคติ อัตวิสัยของผู้วิจัยเองนั้นสามารถช่วยให้

เข้าถึงข้อมูลและสามารถอธิบายความนั้น ความคิดปรากฏการณ์นั้น ๆ ออกมาได้อย่างครบถ้วน

จากเหตุผลข้างต้นทำให้การศึกษาในครั้งนี้อ้างอิงวิธีวิทยาแบบชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติในการลงพื้นที่วิจัยด้วยวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อนำเสนอประเด็นพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์คือทวิตเตอร์ และพื้นที่ออฟไลน์ในการสร้างมิตรภาพระหว่างกันด้วยการใช้กิจกรรมทางเพศและสารเสพติดเป็นองค์ประกอบในการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าว อันเนื่องมาจากระเบิดนั้นมักเป็นประเด็นที่สังคมไทยไม่ได้คุณค่าในฐานะองค์ประกอบของการศึกษา วิจัย รวมทั้งยังมีการเบียดขับหรือแรงผลักทางลบให้ประชากรในกลุ่มนี้กลายเป็น “อาชญากรทางเพศ” ทุกครั้งที่มีการนำเสนอในสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ในสื่ออาทิ รายงานพิเศษ : ปิดพื้นที่เร่รักชายรักชาย หวั่นเหตุอาชญากรรม (NewsCH7, 2021) กลุ่มชายรักชาย ยึดได้สะพานต่างระดับ มั่วเซ็กซ์-ค้ำกาม (PPTVHD36, 2021) บุกลลายปาร์ตี้-มั่วเซ็กซ์ กลุ่ม ‘ชายรักชาย’ คาเชาน่าดัง (Dailynews, 2021) หรือในการทบทวนวรรณกรรมพบว่าชายรักชายนั้นเป็น “มีปัญหาด้านจิต” “มีปัญหาด้านสังคม” (Kamnerdtone, 1984) “พาหะนำโรคเอดส์” (Jackson, 1995; EK-Iem, 1989) และ ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Tirapalika & Lattipongpun, 2021) จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสังคม สื่อมวลชนไม่ได้พยายามมองและทำความเข้าใจกลุ่มชายรักชายในฐานะมนุษย์ที่เท่าเทียม ซึ่งแตกต่างกันกับการนำเสนอข่าวเพศทวิลักษณ์หรือเพศหญิงชายโดยทั่วไป

โดยประเด็นการเปิดข้อดังกล่าว สอดคล้องกับมุมมองของ Asa (2017) ที่ว่า ความเกลียดชัง อาจไม่มีเหตุผลอื่นใดที่มากกว่า การที่บุคคลผู้ถูกเกลียดชัง มีพฤติกรรมหรือการกระทำบางอย่าง ที่ถูกมองเห็นว่า มีผิดแผกและแตกต่างไปจากบรรทัดฐานทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรทัดฐานในเรื่องเพศแบบหญิงชาย ที่อาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมว่าด้วยความเกลียดชังทางเพศ อีกทั้งยังขาดการศึกษาเชิงลึก ด้วยวิธีการทำความเข้าใจปรากฏการณ์นั้น ๆ ว่า กลุ่มประชากรกลุ่มนี้มีทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดอย่างไรต่อสารเสพติด และใช้สารเสพติดเพื่อวัตถุประสงค์ใดอีกบ้าง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด ของชายรักชายว่าเป็นอย่างไรต่อสารเสพติด และใช้สารเสพติดเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ที่มาของประเด็นศึกษา

จุดตั้งต้นของการศึกษาเริ่มต้นจากการที่นักวิจัยได้เข้าร่วมชุมชนทวิตเตอร์ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2553 และเริ่มต้นเห็นการสื่อสารของประชากรไทยในกลุ่มต่าง ๆ ที่ใช้ทวิตเตอร์ ในฐานะตัวกลางของการสื่อสาร ทั้งในประเด็นการติดตามข่าวสารจาก จส.100 การติดตามประเด็นข่าวบันเทิง ตลาดหุ้น เศรษฐกิจ สังคม เชิงมหภาค รวมทั้งเริ่มมีการสื่อสารของกลุ่มชายรักชายผ่านแฮชแท็ก (Hashtag) (BBC news Thai, 2005; Sansaneeyarat, 2013; Vongprasert, Jinpradit, and Kobut, 2020; Ruangronghirunya, 2011) และกลุ่มชาย

รักชายก็ยังคงใช้พื้นที่ทวิตเตอร์ในการสื่อสาร เพื่อเปิดเผยตัวตนระหว่างกันจำนวนมากหลังจากนั้น ซึ่งผู้วิจัยเองติดตามประเด็นชายรักชายกับทวิตเตอร์ มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2558 ผ่านงานวิจัยชิ้นแรก เรื่อง “ชายรักชาย: ความสัมพันธ์ของชุมชนในทวิตเตอร์ (Tirapalika, 2017) เพื่อต้องการศึกษาวิธีการในการสร้างมิตรภาพระหว่างกันโดยผ่านการใช้ทุนเชิงสัญลักษณ์ เรื่องต่อมา “ก้น” : การเปลี่ยนผ่านความเป็นชายผ่านมุมมองชายรักชาย ชายที่ใช้ทวิตเตอร์ในการแสวงหาความสัมพันธ์กับชายอื่น-กรณีศึกษาในทวิตเตอร์ (Tirapalika, 2020a) เพื่อศึกษาการพัฒนาทุนทางสัญลักษณ์ กรณีนี้คือการใช้ก้น ซึ่งในอดีตนั้นก้นมักถูกตีตราว่าเป็นสัญลักษณ์ความความสูญเสีย ความไม่สะอาด และถูกดูถูก (Wongyannava, 1998; Eoseewong, 2002) ให้กลายเป็นทุนประเภทหนึ่งที่ใช้ในการสร้างมิตรภาพและกำหนดสถานภาพทางสังคมชายรักชาย และการพัฒนารูปแบบในการสร้างความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดโดยมีขั้นตอนในการสื่อสารระหว่างกันด้วย S-CP2D model โดยพบว่ามีขั้นตอน 4 ประการคือ 1) สร้างตัวตน หลังจากนั้นก็จะ 2) นำเสนอตัวตน โดยการนำเสนอเนื่องจะมีการ 3) เปิดเผยตัวตน ทว่าการเปิดเผยนั้นจะเป็นการคัดเลือกข้อมูลบางประการเท่านั้น และหลังจากทำความรู้จักในระดับหนึ่งแล้วจะถึง 4) ขึ้นถักทอหรือตัดขาด ซึ่งได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์แล้ว หรือการศึกษาคุณลักษณะสำคัญของสื่อทวิตเตอร์ที่อำนวยความสะดวกให้กลุ่มชายรักชายใช้ทวิตเตอร์ในการสร้างความสัมพันธ์ (Tirapalika et al, 2021) ด้วยพัฒนาหัวข้อนี้มาทำเป็นวิทยานิพนธ์

รวมทั้ง ในการลงพื้นที่เพื่อทำการศึกษา ตั้งแต่ต้นนั้น ผู้วิจัยมักพบประเด็นการใช้กิจกรรมทางเพศมาเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างมิตรภาพ หรือสานสัมพันธ์ระหว่างกันเสมอ ๆ สอดรับกับการทบทวนวรรณกรรมที่พบว่ากลุ่มชายรักชาย มักใช้พื้นที่ทวิตเตอร์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ และพื้นที่สาธารณะในการนัดแนะเพื่อสร้างความสัมพันธ์ หรือมิตรภาพระหว่างกัน อาทิ การศึกษาของ Dongthong, S. (2016) Kawkong, N. (2019) Fungfueng, B. (2014) Laddapong, K. (2019) Phaiphayu, W. and Cheyjunya, P. (2019) หรือที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น GENONLINE.CO (2018) และ khaosod (2018) เป็นต้น ที่พบการนัดยืมของชายรักชาย โดยการนัดยืมนั้น เป็นเพียงคำศัพท์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชายรักชายทราบว่าการนัดยืมนั้นคือ การนัดเพื่อมีเพศสัมพันธ์กัน นอกเหนือจากเรื่องเพศ รสนิยมทางเพศแล้ว ยังมีชายรักชายบางคนบางกลุ่มนิยมเปิดเผยตัวตนและสร้างมิตรภาพระหว่างกัน ด้วยการโพสต์เสียดสีหรือที่ภายในทวิตเตอร์ใช้คำว่า “#บิน” “#โฮ” “#ตึง” เป็นต้น โดยสามารถค้นหาได้จากการติดตามแฮชแท็กนั้น ๆ ก็สามารถที่จะเข้าถึงชายรักชายกลุ่มนี้ ซึ่งในส่วนนี้ยังไม่ปรากฏมีการศึกษาใดศึกษา หรือสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย หรือพื้นที่ในการศึกษา ได้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งใจที่จะศึกษา วัฒนธรรมย่อยตามวิถีคิดของศูนย์ศึกษาวัฒนธรรมร่วมสมัยแห่งมหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม ซึ่งให้ความสนใจวิพากษ์วิจารณ์ปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระบบอำนาจและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางสังคม ที่ต้องเผชิญกับวัฒนธรรม

กระแสหลัก ที่มีความซับซ้อนของรูปแบบวัฒนธรรมภายใต้บริบททางการเมืองและสังคมที่กระทำโต้ตอบกันอยู่ตลอดเวลา (Saiphan, 2019) ด้วยคุณสมบัติของกลุ่มคนที่แตกต่างหลากหลายที่เข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในเมือง เช่น ในกรณีการใช้สารเสพติดและกิจกรรมทางเพศในการสานสัมพันธ์ของกลุ่มชายรักชายที่ใช้พื้นที่ออนไลน์และออฟไลน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมย่อยของชายรักชายผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์และพื้นที่ออฟไลน์เพื่อสร้างมิตรภาพระหว่างกันผ่านการใช้สารเสพติดว่ากลุ่มประชากรกลุ่มนี้มีทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งอคติอย่างไรต่อสังคมไทย และสภาพแวดล้อมของตนเอง อีกทั้งมีวิธีการรับมืออย่างไรในการดำรงชีวิตเนื่องจากสารเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมายและทำลายสุขภาพ เพราะหากทราบทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของประชากรกลุ่มนี้แล้ว จะช่วยให้สังคมเข้าใจประชากรกลุ่มนี้ในฐานะอื่นใด นอกเหนือจาก “อาชญากร” “คนบาป” ที่สังคมพยายามตีตราและยึดเย็ดให้ รวมทั้งอาจช่วยให้สามารถดึงประชากรกลุ่มนี้กลับเข้ามารักษาในฐานะผู้ป่วยทางกายและทางใจได้อีกด้วยในอนาคต

ระเบียบวิธีวิจัย

ครั้งแรกที่ผู้วิจัยได้เรียนรู้วิถีชีวิตยานวนนี้ มาจากการอ่านบทความเรื่อง การหวนกลับมาของงานชาติพันธุ์วรรณนา: “อยู่ที่นั่น” กับคนไร้บ้านในมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ของ Visetpricha, B. (2017) จึงสนใจที่จะพัฒนา ศึกษาอย่างจริงจัง และนำวิถีชีวิตยานวนนี้มาประยุกต์ใช้กับประเด็นและ

สนามวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจ ซึ่งเมื่อศึกษาวิธีการนี้มา ระยะหนึ่งผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการศึกษาด้วยวิธีวิทยาแบบชาติพันธุ์วรรณาแบบดิจิทัล ของศาสตราจารย์ Kozinets (1998) ที่เชื่อว่าวิธีการศึกษาจะต้องเริ่มต้นเลือกที่จะศึกษาประเด็นใดในชุมชนหรือวัฒนธรรมออนไลน์ หลังจากนั้นจึงเริ่มศึกษาโดยมองถึงการสร้างเครือข่ายของชุมชนนั้นว่า มีการปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่ออนไลน์หรือไม่ หากมีก็ต้องศึกษาและพยายามอธิบายให้ได้ว่าการเจอกันทั้งสองพื้นที่นั้นมีความเหมือนหรือแตกต่างอย่างไร ในเชิงวัตถุประสงค์ของการสื่อสารหรือปฏิสัมพันธ์ ซึ่ง Hine (2000) ระบุว่าการศึกษาในพื้นที่ออนไลน์นั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นที่นักวิจัยต้องการศึกษาสนใจ หรือ ต้องการค้นหาคำตอบหรือความจริง ไม่ใช่เลือกแค่พื้นที่ที่จะศึกษา เพราะประเด็นที่สนใจนั้นจะนำไปสู่พื้นที่ด้วยตัวของมันเอง

โดยการศึกษาชาติพันธุ์วรรณาดิจิทัลเป็นการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคลหรือสังคมนั้น ๆ ทั้งในมุมมองของความหมาย บรรทัดฐาน ครอบคลุมสหศาสตร์ อาทิ การวิจัยพฤติกรรมผู้บริโภค การสื่อสาร วัฒนธรรม และชุมชนศึกษา จึงทำให้ผลงานภาคสนามของงานชาติพันธุ์วิทยาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การวิจัยจากประสบการณ์จนอาจกลายเป็นทฤษฎีจากฐานรากเพื่อใช้ศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ต่อไป (Dong & Blommaert, 2009) มักใช้ร่องรอยในการมีการปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่ออนไลน์มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ผ่านวิธีการวิจัยเชิงตีความที่ปรับใช้เทคนิคการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในบุคคลของมานุษยวิทยากับการศึกษาปฏิสัมพันธ์ และประสบการณ์ที่แสดงออกผ่านการสื่อสารในพื้นที่

เสมือน (Kozinets, 1998) ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีวิทยานี้มาใช้ศึกษาในกลุ่มชายรักชายผู้ใช้สารเสพติดและกิจกรรมทางเพศมาเป็นองค์ประกอบการสร้างมิตรภาพระหว่างกัน ซึ่งพื้นที่ในการศึกษานั้นเป็น “พื้นที่ถูกผสม” กล่าวคือทั้งในพื้นที่ออนไลน์ผ่านพื้นที่ทวิตเตอร์ และพื้นที่ออฟไลน์ผ่านพื้นที่เฉพาะ โดยระยะเวลาในการฝังตัวนั้นผู้วิจัยอาจยังกำหนดไม่ได้แน่ชัด อันเนื่องมาจากผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนามแนวทางชาติพันธุ์วรรณา ซึ่งผู้วิจัยใช้พื้นที่นี้ในการสร้างความเข้าใจ เชื่อมั่น สนับสนุน ไว้วางใจ เข้าใจสถานการณ์ ทักษะคิด พฤติกรรมของผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งหมดมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2559 จนกว่ากระทั่งเขียนรายงานฉบับนี้สำเร็จ ยังคงมีการสอบถามประเด็นต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องตามคำอธิบายที่ Visetpricha, B. (2017) อ้างอิงจาก Gable, E (2014) ที่ว่า การศึกษาแบบชาติพันธุ์วรรณา ไม่ได้เป็นเพียงอาศัยการคิดการไตร่ตรองอย่างมีตรรกะเหตุผล เพื่อสร้างความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยอารมณ์และความรู้สึกของผู้ศึกษาร่วมด้วย เพื่อที่จะเข้าถึงความรู้สึกและความเข้าใจ ต่อกลุ่มคนที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา

เพื่อสร้างความไว้วางใจ เข้าใจสถานการณ์ ทักษะคิด พฤติกรรมของผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งหมด โดยระหว่างนั้นมีการสอบถามข้อมูลเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการเขียนรายงาน ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยครั้งนี้เป็นชายรักชายจำนวน 3 ท่าน อายุตั้งแต่ 32 ปีขึ้นไปและสมัครใจในการเปิดเผยข้อมูล ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงจริยธรรมในการวิจัยอย่างมาก โดยการนำเสนอข้อมูล และการปกปิดความเป็นส่วนตัวของผู้เข้าร่วมวิจัยด้วยเหตุแห่งความเคารพในบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้ให้

ข้อมูลอย่างครบถ้วนจนผู้เข้าร่วมวิจัยเข้าใจเป็นอย่างดี และตัดสินใจอย่างอิสระในการให้ความยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย และให้ความสำคัญในการศึกษาประชากรกลุ่มเปราะบาง และประเด็นการศึกษาที่มีความอ่อนไหว (British Sociological Association, 2002) อีกทั้ง การใส่รหัสในการเก็บข้อมูล มีการจัดเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี และที่สำคัญที่สุดผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลาตามที่ต้องการ (Sirirassamee et al, 2001; Pananankhonsab, 2018; Tirapalika, 2020b) และเพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมวิจัย ชื่อที่จะปรากฏนั้นจะใช้แทนด้วยอักษรภาษาอังกฤษตัว ‘H’ ตามตัวรหัสลำดับ 1 2 และ 3 เพื่อความสะดวกในการอ้างอิงข้อมูล

ผลการวิจัย

มิตรภาพที่พัฒนาด้วย “สารเสฟติด”

“มันไม่ได้เกิดขึ้นเพราะยา มันเกิดขึ้นเพราะใจ” (คำสัมภาษณ์คุณ H1)

โดยในส่วนของ การนำเสนอข้อมูลจากการลงพื้นที่ ผู้วิจัยจำเป็นที่จะต้องนำเสนอเนื้อหาที่เป็นแกนหลัก อาจปรากฏข้อความเชิงเพศ คำพรุสวาท รวมทั้งการใช้คำศัพท์กึ่งวิชาการ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจบริบทและสถานการณ์ในขณะนั้นมากที่สุด เสมือนผู้อ่านเหมือน “อยู่ที่นั่น” (Visetpricha, 2017)

ในครั้งแรกผมสร้างบัญชีผู้ใช้ขึ้น โดยใช้ภาพประกอบ เนื้อหาสาระของบัญชีผู้ใช้เกี่ยวข้องกับเพศและรสนิยมทางเพศที่ผมเองสนใจ ผมใช้ระยะเวลาในช่วงแรก ๆ ด้วยการใช้ทวิตเตอร์เหมือนกลุ่มชายรักชายอื่นสนใจ มีการกดหัวใจและกด

รีทวีต (retweet) ในเนื้อหาต่าง ๆ ยิ่งไปกว่านั้นผมเริ่มนำเสนอเรื่องราว ภาพถ่าย วิดีโอคลิปของตนเอง เพื่อพยายามทำความเข้าใจรูปแบบและวิธีคิดของผู้ใช้ที่เป็นชายรักชายอื่น ๆ จากการสังเกตการณ์ พบว่า เนื้อหาที่ปรากฏสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ส่วนด้วยกัน ประกอบด้วย 1) เนื้อหาทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม การตลาดต่าง ๆ การบ่นเรื่องวัคซีน รวมทั้งความรัก และ 2) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเพศ โดยที่ไม่จำกัดรสนิยมทางเพศ กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมเพศของเพศต่าง ๆ การร่วมเพศกับอุปกรณ์ (sex toys) หรือ กลุ่ม BDSM เป็นตัวย่อของ 5 คำ ประกอบด้วย ความเป็นทาส หรือสภาวะที่ถูกพันธนาการ (Bondage), การลงโทษ (Discipline), การปกครอง (Dominance) และการยอมจำนน (Submission), การมีความสุขจากการทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด (Sadism) และการมีความสุขจากการถูกผู้อื่นทำให้เจ็บปวด (Masochism) โดยเนื้อหาทั้งหมดนั้นถูกสร้าง ทวิต และรีทวีตซ้ำ ๆ โดยกลุ่มที่เรียกตนเองว่า “เเคคเคอร์” หรือผู้ที่มิบัญญัติทวิตเตอร์อาจปกปิดหน้าตาจริงหรือไม่ปกปิดก็ได้สร้างเนื้อหาเหล่านั้นออกมาในผู้รับสื่อในทวิตเตอร์ได้ชมทั้งฟรีและไม่ฟรี ผมเองก็ได้ร่วมกิจกรรมหลายครั้งในฐานะคนในของกลุ่มเพื่อศึกษาชุมชน วิธีคิด ความเชื่อ ทักษะคติ และวัฒนธรรมของชายรักชายผู้ใช้ทวิตเตอร์ว่าเป็นอย่างไร

ผมได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงรูปภาพ การลงคลิปวิดีโอ การร่วมกลุ่มเฉพาะต่าง ๆ ระยะเวลาหนึ่ง ผมได้พบคุณ H1 ด้วยการสนทนาผ่านกล่องข้อความส่วนบุคคล โดยในครั้งแรกคุณ H1 ส่งข้อความความว่า “กู BDSM สนใจมัย กูเป็นทาส” อีกทั้งบทสนทนาที่เกิดขึ้นมักใช้คำพรุสวาท และ

มีคำหยาบทั้งบทสนทนา หลังจากนั้นผมได้มีโอกาส นัดพบคุณ H1 เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ ทว่าในการ พบกันครั้งแรกนั้นคุณ H1 กลับเป็นคนที่มีความ สุภาพเรียบร้อยอย่างมาก ขัดแย้งกับสิ่งที่ปรากฏ ในสื่อสังคมออนไลน์ ผมถามคุณ H1 ว่าเพราะเหตุใด จึงใช้คำพูดที่ดูหยาบคาย แทนที่จะพูดปกติทั่วไป คุณ H1 กล่าวว่า “ทุกครั้งเราต้องสร้างตัวตนให้ เข้ากับสถานการณ์ครับ ผมมีแอคสามชื่อแต่ละชื่อ แสดงต่างกันคนละกลุ่ม... หนึ่งในนั้นมีไฮด้วย” ผมถามต่อด้วยความสนใจว่าไฮจริง ๆ แล้วคืออะไร คุณ H1 กล่าวว่า “มันเป็นการร่วมเพศโดยใช้ ยาไอซ์บ้าง สารระเหยต่าง ๆ บ้าง มันช่วยให้การ ร่วมเพศในแต่ละครั้งสนุก ไม่น่าเบื่อ” ผมจึงถามต่อ ว่าเพราะเหตุใดจึงใช้ เพราะดูจากภายนอกแทบไม่รู้ เลยว่าพีใช้ คุณ H1 บอกว่า “มันไม่ได้เกิดขึ้น เพราะยา มันเกิดขึ้นเพราะใจ ยาเค้าไม่ได้บังคับ ฝึคนะ แต่ตอนนั้นใจอยากลองมาก เลยลอง พอลองแล้วติด แต่ไม่ได้เสพตลอด แค่ช่วงที่ ต้องการมีกิจกรรมทางเพศแบบนี้เท่านั้น ตอนแรก ผมก็ไม่ได้เล่นทาสอะไรหรอก กลัวชะด้วยซ้ำ แต่มี พี่คนนึงในกลุ่มเค้ามีวงของเค้า เราเข้าไปแจม แล้วเราชอบ เลยขยับจากวงไฮมาเป็น BDSM แทน แต่เราขอยืนยันว่าไม่ใช่ทุกคนที่ไฮ”

อีกทั้งพบว่า การใช้สารเสพติดนั้นเป็น กิจกรรมทางนั้นทนการของกลุ่มรสนิยมทางเพศ จำนวนมาก ไม่ได้มีแค่ชายรักชายเท่านั้น แต่การที่ สังคมจับจ้องเฉพาะชายรักชายก็อาจเป็นผลมาจากการที่ชายรักชายมักเป็นกลุ่มที่สังคมตีตราว่าเป็น คนไม่ดีเสมอ ๆ ตามคำสัมภาษณ์ของคุณ H1 แม้ผมจะไม่ได้ทราบที่ไปที่มาหรือประสบการณ์จาก คุณ H1 มากนัก ไม่นานหลังจากนั้นคุณ H2 (ซึ่งใน

ชีวิตจริงได้ประกอบอาชีพที่มีความน่าเชื่อถือ และ ถือได้ว่าเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม) ได้ทักกล่องข้อความส่วนตัวมาหา พร้อมแนะนำว่า คุณ H1 แนะนำมาให้มาคุยผมจึงพูดคุยผ่านทวิตเตอร์ พร้อมทั้งสังเกตการณ์เนื้อหาต่าง ๆ ที่คุณ H1 H2 ริทวิตหรือกดหัวใจ พบว่ามีความสอดคล้องกัน รวมทั้งมีบทสนทนาถึงเชิญชวนให้บุคคลทั่วไป เข้าร่วมกิจกรรม “ไฮ” ได้ โดยจำเป็นที่จะต้องส่ง ข้อความไปยังกล่องข้อความส่วนตัวเพื่อนัดหมาย และสอบถามต่อไป

หลังจากการสนทนาในกล่องข้อความ ระยะเวลาหนึ่ง ในระหว่างนั้นผมมีการสนทนา แบ่งปัน รูปภาพ และเนื้อหาต่าง ๆ ระหว่างกัน จนคุณ H2 แนใจว่าปลอดภัยและผมไม่ได้เป็นสายตำราวจ คุณ H2 จึงนัดพบผม โดยสถานที่นั้นคุณ H2 เลือกมาเป็นสถานบันเทิงแห่งหนึ่ง เมื่อผมไปถึง มีการแนะนำตัวและสร้างความคุ้นเคย หลังจากนั้น ผมก็เริ่มสอบถามประเด็นการใช้สารเสพติดในการ สร้างมิตรภาพระหว่างกัน คุณ H2 กล่าวว่า “ที่จริง ถ้าพูดว่าใช้ยามันคุนากแล้ว กลัวตำรวจลง ฮ่า ฮ่า แต่ถ้าบอกว่าเริ่มต้นจากสารระเหยเบา ๆ ที่มีขาย ทั่วไป แล้วพอใช้มันลึกลับก็ไม่ว่าเลยขยับไปใช้ ที่สูงขึ้นจนปัจจุบันก็จะใช้เฉพาะตอนร่วมเพศ เราไม่ได้เน้นเอดแล้วบังคับเสพนะ แต่มันเป็น สังคมของเรา ที่ใคร ๆ เค้าก็ใช้ เราไม่รู้คนอื่นใช้ ตอนไหนบ้าง แต่เราใช้ตอนเอดอย่างเดียว” ผมสนใจต่อว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกใช้ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่า อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาว คุณ H2 กล่าวว่า “มันเสียก็ไม่ใช่ไรหรอก เราไม่ได้ใช้ มากนะ มันเป็นการใช้เพื่อเข้าสังคม ถ้าพูดว่า อันตราย คนกินเบียร์กินเหล้าก็อันตรายนะ แต่เรา

เลือกกินเลือกใช้ในช่วงเวลานั้น ๆ เท่านั้นแหละ และไม่ได้ใช้ประจำ มันเป็นการร่วมสร้างบรรยากาศ สร้างสมาคม สร้างชุมชนของเรา ที่จริงมีหลายคนดัง ๆ เค้กก็ใช้นะ แต่เค้กไม่ลงให้ดูหรอก เค้กกลัวเสีย แต่ผมรู้ เพราะผมเคยไปเอดกับเค้กมาแล้ว เลยรู้ที่เล่าเพราะอยากจะบอกผ่านไปว่าสารเสพติด หรือยาที่ใคร ๆ พูดมันเป็นเพียงการเข้าสังคมะ บางสังคมใช้คาเฟอีน บางสังคมใช้บุหรี่ สังคมเราใช้อันนี้แค่นั้นเอง”

ถึงแม้ผมจะฟังแล้วรู้สึกสงสัยมากยิ่งขึ้น ทว่าบทสนทนาต้องจบลงเนื่องจากคุณ H2 ต้องไปทำธุระต่อ ผมจึงเก็บคำถามนี้เอาไว้ จนกระทั่งได้มาเจอคุณ H3 ซึ่งคุณ H3 ตอบคำถามนี้ผมว่า “จากอยากลองในวันนั้นสู่กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยในวันนี้” คุณ H3 เล่าว่า “ปกติชอบงานหม้อยู่แล้ว หมูป่อย ๆ จนวันนั้นพี่ในวงชวนให้ลองเลยลอง แค่นั้นเลย” จากผู้เข้าร่วมวิจัยทั้ง 3 คนจะพบว่าทั้งหมดเริ่มต้นด้วยการอยากลองด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน ทั้งเพื่อนชวน ทั้งเข้าสังคม ทั้งอยากลอง แม้เหตุผลดังกล่าวอาจฟังดูไม่ขึ้นในมุมมองของคนนอกหรือคุณ H3 ที่ออกมาจากแวดวง 3 สาระเอ คือ “เอด เสพ และ เฮดส์” เพราะหากมองจากมุมมองคนนอก หรือนักวิชาการนอกประเด็นเพศ สุขภาพ และ ชาติพันธุ์ การศึกษาชิ้นนี้แทบไม่มีประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการเลย ทว่าหากมองจากมุมมองผู้ที่คลุกคลีภายในแวดวงนี้แล้ว จะพบว่ามีประเด็นต่าง ๆ มากมายในพื้นที่แห่งนี้ ทั้งรสนิยมที่หลากหลาย คุณค่าที่ประชากรกลุ่มนี้ให้ ทศนคติต่อเรื่องเพศ ที่ในสังคมกำลังต่อสู้เพื่อความเท่าเทียม

รวมทั้งการใช้สารเสพติด ซึ่งเรื่องสารเสพติดนั้นกลายเป็นทุนประเภทหนึ่งในการมีตัวตน

ในประชากรกลุ่มนี้ และสามารถกลายเป็นรสนิยมทางเพศประเภทหนึ่งที่ไม่ได้เจาะจงอยู่กับเพศสภาพ เพศสภาพ และสุขภาพทางเพศอีกด้วย หรือการศึกษาของ Guadamu, T. (2021) พบว่า สารเคมีเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเป็นตัวตน อัตลักษณ์ ความสุข และความฟิน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่ามียากว่านั้น เพราะสารเสพติดกลายเป็นตัวกลางหรือทุนเชิงสัญลักษณ์ในการสร้างมิตรภาพ และตัวกลางหรือทุนนี้เองส่งผลให้ให้เกิดเครือข่าย (Networks) ระหว่างกันอีกด้วย

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

เครือข่ายที่เป็นมากกว่าแค่การร่วมเพศและใช้ยา

โดยเครือข่าย (Networks) ในขั้นนี้มีความเข้มข้นในการช่วยเหลือกันสูงมากตามบทสัมภาษณ์ของคุณ H1 H2 H3 ซึ่งไม่ได้เป็นความร่วมมือเฉพาะเรื่องสารเสพติดหรือกิจกรรมทางเพศตามที่สังคมภายนอกเข้าใจเท่านั้น ทว่าเครือข่ายนี้ส่งผลต่อการได้ร่วมงาน การพัฒนาในอาชีพ หรือธุรกิจส่วนตัวอีกด้วย ประเด็นนี้เป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจ อันเนื่องมาจากกลุ่มชายรักชายไม่ได้มองกิจกรรมทางเพศเป็นเพียงเรื่องความสำเร็จความใคร่ของตนเองเท่านั้น แต่มองต่อไปคือการส่งเสริมให้เจอเพื่อน คู่นอน หรือกลุ่มบุคคลที่สามารถช่วยให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้

ตัวอย่างเช่น คุณ H1 กล่าวว่า ตนเองเป็นพนักงานที่ทำงานในสถาบันทางการเงินแห่งหนึ่ง ซึ่งจำเป็นที่จะต้องหยอด หาลูกค้าเป็นประจำ แต่เมื่อเมื่อคุณ H1 ได้นำเรื่องนี้ไปบอก

เพื่อน ๆ ในกลุ่ม เพื่อน ๆ ในกลุ่มมักจะช่วยสมัคร ช่วยเปิดยอด อีกทั้งบางคนยังช่วยบอกต่อหาลูกค้า จนกระทั่งสามารถทำยอดได้สูงติดต่อกัน และเมื่อกลุ่มเพื่อนมักก็มีกิจกรรมทางเพศกันคุณ H1 และ H2 ก็มักจะไปร่วมทุกครั้ง ซึ่งคุณ H2 เรียกว่า “การคืนสู่เหย้า”

หรือในกรณีคุณ H3 ที่เล่าว่าตนเอง ติดเชื้อไวรัสตับและต้องเข้ารับการรักษาก็อยากเล่าเรื่องนี้ให้เป็นอย่างน้อยในการใช้ชีวิต รวมทั้งยังคอยชักชวนให้เพื่อน ๆ พี่ ๆ ในชุมชนมาเข้ารับการตรวจ การรับยาต่าง ๆ ในฐานะคนในที่เคยร่วมกิจกรรมและติดเชื้อไวรัสบางอย่างกลับมา จึงเข้ารับการรักษาในโครงการวิจัยในสถานพยาบาลแห่งหนึ่งในทางกลับกัน ส่วนนี้เป็นอีกส่วนที่วัฒนธรรม กระแสหลักอาจสามารถเข้ามาบริหารอำนาจ และกระทำการโต้ตอบให้วัฒนธรรมกระแสน้อยสยบยอม และให้ปฏิบัติตามได้อย่างละมุนละม่อม

จากเหตุผลทั้งหมดที่ได้รับจากการลงพื้นที่พบว่า การศึกษาภาคสนามในครั้งนี้ แม้ข้อมูลที่ได้รับนั้นอาจไม่สามารถใช้ตอบสังคม หรือกลุ่มชายรักชายอื่น ๆ ในระดับทั่วไปได้ว่า เพราะเหตุใดถึงใช้สารเสพติดและเพศสัมพันธ์ ในการสร้างมิตรภาพระหว่างกัน ทว่าสิ่งหนึ่งที่มีคำตอบจากการศึกษาครั้งนี้ผ่านผู้เข้าร่วมการวิจัย 3 ท่าน ทำให้เห็นได้ว่า พื้นที่วัฒนธรรมของกลุ่มชายรักชายมักมีการต่อรอง การช่วงชิงความหมาย สำหรับพื้นที่ของตนเอง กลุ่มหรือชุมชนของตนเอง อีกทั้งมีการให้คุณค่ากับทุนเชิงสัญลักษณ์บางอย่างเสมอ ๆ โดยความหมายนั้นอาจไม่จำเป็นที่จะต้องสอดคล้องกันกับวัฒนธรรมหลักที่วัฒนธรรมหลัก

ให้คุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับวิถีการศึกษาผ่านมุมมองของ วัฒนธรรมศึกษาที่เชื่อว่าระบบอำนาจและความ เคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางสังคมกระแสรอง หรือ วัฒนธรรมย่อย ที่ต้องเผชิญกับวัฒนธรรมกระแสหลัก ที่มีความซับซ้อนของรูปแบบวัฒนธรรมภายใต้ บริบททางการเมืองและสังคมที่กระทำโต้ตอบกัน อยู่ตลอดเวลา (Panyakaew, 2021) ซึ่งในที่นี้ มองว่าสารเสพติดเป็นทุนเชิงสัญลักษณ์ประเภทหนึ่ง ที่ใช้ในการสร้างตัวตน สร้างชุมชน สร้างสังคม ของตนเอง รวมทั้งใช้ในการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี ระหว่างกันเพื่อเหตุผลตามแต่ที่ผู้ใช้รายนั้น จะปรารถนา โดยที่ผู้เสพหรือผู้ใช้ต้องไตร่ตรอง ด้วยตนเองว่าแค่นั้นถึงเรียกว่าพอ หรือแค่นั้น ถึงเรียกว่ามากเกินไป

ข้อเสนอแนะจากการลงพื้นที่

บทความเรื่องการศึกษาชาติพันธุ์วรรณา เชิงอัตชีวประวัติของชายรักชาย กรณีศึกษาชาย ผู้ใช้กิจกรรมทางเพศและสารเสพติดในการ สร้างความสัมพันธ์หรือมิตรภาพและเครือข่าย เกิดจากการพยายามนำเสนอลงพื้นที่วิจัยที่เรียก ได้ว่าอ่อนไหวที่สุดพื้นที่หนึ่ง โดยอาศัยวิธีวิทยา แบบชาติพันธุ์วรรณาเชิงอัตชีวประวัติ เพื่อให้ นักวิชาการหรือผู้ที่สนใจประเด็นชายรักชายสามารถ เข้าถึงข้อมูลเชิงลึก ทั้งเปิดเผยตัวตน การสร้าง มิตรภาพระหว่างกันทั้งในพื้นที่ออนไลน์และ ออฟไลน์ ซึ่งมาจากการบอกเล่าและประสบการณ์ ของผู้เข้าร่วมวิจัย ที่ปรากฏความคิด ความเชื่อ ทศนคติที่เกิดขึ้นในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยซึ่งโต้ตอบ กับวัฒนธรรมกระแสหลักอย่างต่อเนื่อง ทั้งการ

ใช้สารเสพติด การร่วมเพศ การสร้างความร่วมมือ เป็นต้น

ในประเทศชาติพันธุ์วรรณนา และการลงพื้นที่สนามวิจัย การลงพื้นที่ทั้งหมดใช้ระยะเวลามากกว่า 15 เดือน เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน และจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยอยากเล่าในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองที่อ่อนไหวของตนเอง ชุมชน และสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิกโดยรับรู้ว่ามีเหตุเล่าเปิดเผยข้อมูลแล้วตนเองจะปลอดภัยในการให้ข้อมูลและเปิดเผยตัวตนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าวิธีวิทยารูปแบบนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการและเป็นจริงจากชุมชน และวัฒนธรรมที่ต้องการศึกษามากกว่าวิธีวิทยารูปแบบอื่น แต่ถึงกระนั้นก็ได้หมายความว่า การได้รับข้อมูลที่แท้จริงนั้นจะเกิดจากการ “ทำตามตัวอักษร” ที่ปรากฏในวิธีวิทยานี้เท่านั้น แต่ผู้วิจัยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจบริบท จุดอ่อน จุดแข็ง และความละเอียดอ่อนของพื้นที่ ประชากร สังคม หรือวัฒนธรรมนั้น ๆ ให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะได้เข้าถึงข้อมูล ถอดความ ตีความ จึงจะทำให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและดีที่สุดในระยะเวลานั้น ๆ

อีกหนึ่งคำถามสำคัญคือเมื่อศึกษาเสร็จสิ้นแล้ว ผลของการศึกษาชิ้นนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการได้มากน้อยเพียงใด ย้อนกลับไปยังวัตถุประสงค์ในการศึกษางานชิ้นนี้ เพื่อศึกษาทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของชายรักชาย

ต่อสารเสพติด และใช้สารเสพติดเพื่อสร้างชุมชนอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาได้ตอบไปแล้วในตอนต้น สิ่งที่คุณวิจัยต้องการชวนคิดต่อคือการศึกษากลุ่มชายรักชายที่หลุดพ้นจากวงจรของสารเสพติดแล้ว กลับมาใช้ชีวิตต่อไปอย่างไร เพราะอย่างที่ทราบโดยทั่วไปว่า หลังจากการใช้สารเสพติด สุขภาพกายและสุขภาพจิตจะได้รับผลกระทบอย่างมาก ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าขบคิดว่า หากการกลับมาใช้ชีวิตปกติ สุขภาพกายและสุขภาพจิตนั้นส่งผลต่อการดำรงชีวิตหรือไม่อย่างไร รวมทั้งมีอาการวิตกกังวลต่อประเด็นทางด้านกฎหมายหรือไม่ เพราะจากการศึกษาในครั้งนี้ผู้เข้าร่วมวิจัยหนึ่งท่านออกมาจากวงจรแล้ว และยังคงต้องได้รับการรักษาด้านระบบประสาทเป็นระยะ ๆ จากการใช้สารเสพติดในระยะสั้นเท่านั้น แล้วในกรณีที่ใช้ระยะยาวจะเป็นอย่างไร อีกทั้งการยอมรับและการอยู่ร่วมกันในสังคมของผู้เคยใช้สารเสพติด เพราะจากการลงพื้นที่ทางการศึกษาพบว่า ไม่ได้มีแต่กลุ่มชายรักชายเท่านั้นที่ใช้สารเสพติด พบว่ากลุ่มรสนิยมทางเพศต่าง ๆ ก็มีการใช้สารเสพติดในลักษณะนี้เช่นกัน

ดังนั้นประเด็นนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าจำเป็นต้องศึกษาต่อไป เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ใหม่ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

REFERENCES

- Adams, T. E., Ellis, C., & Jones, S. H. (2017). Autoethnography. **The international encyclopedia of communication research methods**, 1-11.
- ASA, A. (2017). **“Hate Exists” Sexual Hate Crimes**. Retrieved 15 August 2021 from <https://prachatai.com/journal/2017/01/69755> (in Thai)
- BBC news Thai. (2005). **“Twitter is the bathroom wall of the 21st century, but it is the wall that reaches millions.”**. Retrieved 12 December 2020 from <https://www.bbc.com/thai/thailand-49919169> (in Thai)
- British Sociological Association. (2002). **Statement of ethical practice for the British Sociological Association**. Retrieved 5 May 2020 from https://www.britisoc.co.uk/media/24310/bsa_statement_of_ethical_practice.pdf
- Dailynews. (2021). **Break through the drug-sex party of the ‘boys love boy’ group in the famous sauna**. Retrieved 15 August 2021 from <https://www.dailynews.co.th/crime/845184/> (in Thai)
- Dong, J & Blommaert, J (2009) Space, scale and accents: Constructing migrant identity in Beijing. **Multilingua** 28(1): 1–24.
- Dongthong, S. (2016). **Twitter Hook Up: Dating for men who have sex with men**. Paper presented at the Collection of abstract in Sociology and Anthropology Undergraduate Seminar 2nd, 1/04/18, Thammasat University, Bangkok. (in Thai)
- EK-lem, B. (1989). **Gay : The development and maintenance process fo a homosexual indentity**. (Master’s thesis). Thammasat University, Bangkok. (in Thai)
- Ellingson, L. L., & Ellis, C. (2008). **Autoethnography as constructionist project**. In J. A. Holstein, & J. F. Gubrium (Eds.), *Handbook of constructionist research* (pp. 445-465). New York: Guilford.
- Ellis, C. (2004). **The ethnographic I: A methodological novel about autoethnography**: Walnut Creek, California: Altamira Press.
- Eoseewong, N. (2002). **Nidhi Eoseewong On gender : thoughts, identity and gender bias, women, gays, sex education and eroticism**. Bangkok: Silapawattanatham magazine (special edition). (in Thai)
- Fungfueng, B. (2014). **Media consumption patterns of mobile application for men**

- who love men : case study “Grindr”.** (Master’s thesis). Thammasat University, Bangkok. (in Thai)
- Gable, E. (2014). The anthropology of guilt and rapport: Moral mutuality in ethnographic fieldwork. **HAU: Journal of Ethnographic Theory**, 4(1), 237-258.
- GENONLINE.CO. (2018). **including “APP”, “Nat Yim” (Hook Up), the popular choice of rainbow people who grow up quietly in Thailand.** Retrieved 12 December 2020 from <http://genonline.co/2018/06/29/rainbows-app/> (in Thai)
- Guadamu, T. (2021). Pop culture, music, drug parties and the parallel world of the homeless. In Chuengsatiansup, K., Duangwises, N. and Kenmee, A. (Eds.), **Anthropology Journey**. Bangkok: Parbpin Company Limited. (in Thai)
- H1 (2020, 15 Dec). **The Twitter experience to build a community.** Independent scholar.
- H2 (2021, 12 Jan). **The Twitter experience to build a community.** Independent scholar.
- H3 (2021, 30 Jan). **The Twitter experience to build a community.** Independent scholar.
- Hayano, D. M. (1979). Auto-ethnography: Paradigms, problems, and prospects. **Human organization**, 38(1), 99-104.
- Hine, C. (2000). **Virtual ethnography**. California, United States: SAGE Publications Ltd.
- Hughes, S. A., & Pennington, J. L. (2016). **Autoethnography: Process, product, and possibility for critical social research**. Sage Publications.
- Jackson, P. A. (1995). **Dear uncle go: Male homosexuality in Thailand**: Bua Luang Books.
- Kamnerdtone, P. (1984). **Acceptance of gay students : a case of public secondary school teachers in Bangkok Metropolitan area.** (Master’s thesis). Thammasat University, Bangkok. (in Thai)
- Kawkong, N. (2019). **Hook Up : the process of dating to have sex through a gay application.** Retrieved 20 July 2021 from <http://channel.sac.or.th> › website › video › detail_news. (in Thai)
- khaosod. (2018). **Security guards have a real group of people come to join in Lumpini Park.** Revealing popular outdoor locations, quiet, non-human. Retrieved from shorturl.asia/HCdIL (in Thai)

- Kozinets, Robert V. (1998), "On Netnography: Initial Reflections on Consumer Research Investigations of Cyberculture," in *Advances in Consumer Research*, Volume 25, ed., Joseph Alba and Wesley Hutchinson, Provo, UT: **Association for Consumer Research**, 366-371.
- Laddapong, K. (2019). **Are we being chased in here?: The Digital and Emotional Infrastructure in the "Gay Bear" Group Application -- GROWLr**. Retrieved 12 July 2021 from <https://thammasat.academia.edu/>. (in Thai)
- Mills, A. J., Durepos, G., & Wiebe, E. (Eds.). (2009). **Encyclopedia of case study research**. Sage Publications.
- Morley, D. (1986). **Family television: cultural power and domestic leisure**. London: Comedia Pub. Group.
- NewsCH7. (2021). **Special Report: Closing the area of gay men fearing crime**. Retrieved 15 August 2021 from <https://news.ch7.com/detail/469179> (in Thai)
- Pananankhonsab, W. (2018). Ethnographic methods in online communities. **Thammasat journal**, 36(2), 58-77. (in Thai)
- Panyakaew, W. (2021). Pop culture, music, drug parties and the parallel world of the homeless. In Chuengsatiansup, K., Duangwises, N. and Kenmee, A. (Ed.), **Anthropology Journey**. Bangkok: Parbpin Company Limited. (in Thai)
- Phaiphayu, W. and Cheyjunya, P. (2019). Study of Benefits and Satisfaction of Using Dating Applications on Mobile Phone of Gay. **Journal of communication and innovation NIDA**. 6(2), 45-66. (in Thai)
- PPTVHD36. (2021). **MSM use under the bridge for sex and prostitution**. Retrieved 15 August 2021 from <https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1/142545> (in Thai)
- Ruangronghirunya, S. (2011). **News management on social network, "Twitter", of the Nation Group**. (Master's thesis). Thammasat University, Bangkok. (in Thai)
- Saiphon, P. (2019). The Studies of Social Life and Ethnography in the City Context. **Journal of Anthropology**, 2(1), 54-86. (in Thai)
- Sansaneeyarat, W. (2013). **The building of personal brand by television field reporters through Twitter**. (Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok. (in Thai)

- Santhitiwanich, A. (2014). Epistemological Status of Social Science. **Kasetsart Journal of Social Sciences**. 35(3), 472 – 487. (in Thai)
- Sirirassamee, B., Sethaput, C. and Yoddumnern-Attig, B. (2011). **Ethical issues in research involving human subjects**. Nakhon Pathom, Thailand: Institute for Population and Social Research, Mahidol University. (in Thai)
- Steup, M. (2005). **Epistemology: Stanford encyclopedia of philosophy**. In: Stanford University. Center for the Study of Language and Information (US).
- Tirapalika, B, Sirisawat Apichayakul, OS. and Buddharaksa, W. (2021). Twitter: Self-presentation, virtual community, and connection of the group with diverse sexual tastes on the twitter. **Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology**, 6(7), 399-414. (in Thai)
- Tirapalika, B. & Lattipongpun, W. (2021). The elderly gay men: Representative image missing in Thai society. **Stance Journal**. 8(1), 1-24. (in Thai).
- Tirapalika, B. (2017). MSM: The relationship of the Twitter community. **The Journal of Social Communication Innovation**. 5(2), 69-80. (in Thai)
- Tirapalika, B. (2020a). “Bottom” : The transformation of masculinity through MTRM perspectives – Men who use the Twitter to seek relationship with other Men – a case study on Twitter. **Stance Journal**. 7(1), 2020, 151-182. (in Thai)
- Tirapalika, B. (2020b). Netnography : Research Methodology in virtual space. **The Journal of Social Communication Innovation**, 8(1) 15 January - June 2020, 76-88. (in Thai)
- Visetpricha, B. (2017). Ethnographic Turn: “Being there” with homeless people in Manila, the Philippines. **Thammasat journal**, 36(2), 1-32. (in Thai)
- Vongprasert, V., Jainpradit, T., and Kobut, S. (2020). Twitter and Democratic Political Attitude of Thai Youth at Siam Square. **Rajapark Journal**, 14(32), 141-154. (in Thai)
- Wongyannava, T. (1998). Representative image of the ass. In Chalemphao Koanantakun, Paritta (Ed.), **Revealing the body - camouflaging the body: an experiment to look at the body in religion political philosophy History, Art and Anthropology**. Bangkok: Kobfai Books. (in Thai)
-